

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **W.K.**

obwinionego z art. 94 § 1 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 17 grudnia 2025 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść obwinionego

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim

z dnia 2 kwietnia 2025 r., II W 169/25,

- 1. uchyla wyrok Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim i przekazuje sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania,**
- 2. wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Radzynie Podlaskim wyrokiem nakazowym z dnia 2 kwietnia 2025 r., sygn. akt II W 169/25, uznał W.K. za winnego tego, że w dniu 7 kwietnia 2024 r. o godzinie 02:38 w miejscowości R. [...], pow. [...], woj. [...], kierował pojazdem osobowym marki F. o nr rej. [...], po drodze publicznej bez wymaganych uprawnień,

tj. popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 94 § 1 k.w., za co na podstawie art. 94 § 1 k.w. w zw. z art. 24 § 1 i 3 k.w. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 1.500 złotych. Działając na podstawie art. 94 § 3 k.w. w zw. z art. 29 § 1 i 2 k.w. orzekł również wobec obwinionego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 miesięcy.

Wyrok nakazowy uprawomocnił się w dniu 1 maja 2025 r.

Kasację na korzyść obwinionego wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 93 § 2 k.p.s.w., poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że występują przesłanki do rozpoznania sprawy obwinionego w postępowaniu nakazowym, skutkiem czego W.K. został uznany za winnego i ukarany za popełnienie w dniu 7 kwietnia 2024 r., wykroczenia kwalifikowanego z art. 94 § 1 k.w., polegającego na prowadzeniu pojazdu mechanicznego bez wymaganych do tego uprawnień, podczas gdy okoliczności popełnienia zarzucanego obwinionemu czynu i jego wina, w świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego budziły uzasadnione wątpliwości, w kontekście istnienia których zastosowanie trybu nakazowego było niedopuszczalne”. Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Radzynie Podlaskim do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zaważył, co następuje.

Wniesiona przez Prokuratora Generalnego kasacja jest oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z art. 93 § 1 k.p.s.w. sąd na posiedzeniu może wydać wyrok nakazowy w sprawach o wykroczenia, w których wystarczające jest wymierzenie nagany, grzywny albo kary ograniczenia wolności, przy czym, w myśl § 2, orzekanie w postępowaniu nakazowym może nastąpić jedynie wówczas, jeżeli okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości.

Zasadnie zauważa skarżący, że w sprawie istnieje szereg wątpliwości natury faktycznej i prawnej, które winny skutkować uznaniem, iż w jej realiach tryb nakazowy nie był dopuszczalny.

Po lekturze akt sprawy zwrócić należy uwagę na następujące okoliczności:

- czynności wyjaśniające w sprawie o wykroczenie z art. 94 § 1 k.w. zostały zainicjowane zawiadomieniem złożonym przez Główny Inspektorat Transportu Drogowego, w związku z faktem, iż stacjonarne urządzenie rejestrujące wykroczenia drogowe odnotowało, że osoba kierująca samochodem marki F. o nr rej. [...] w dniu 7 kwietnia 2024 r., poruszając się po drodze krajowej [...] w miejscowości R., przekroczyła dopuszczalną prędkość, ustalając, że pojazd ten jest zarejestrowany na W.K.,

- do właściciela pojazdu skierowano zawiadomienie o czynnościach prowadzonych w kierunku wykroczenia z art. 92a § 1 k.w., doręczając jednocześnie druk oświadczenia o wyrażeniu zgody na przyjęcie mandatu karnego, o odmowie przyjęcia mandatu, względnie wskazania osoby, której powierzono pojazd,

- W.K. oświadczył, że zapoznał się z treścią raportu urządzenia rejestrującego i wyraził zgodę na przyjęcie mandatu karnego w wysokości 400 zł za opisane wykroczenie z art. 92a § 1 k.w. (k – 3),

- w Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców nie stwierdzono, aby W. K. posiadał uprawnienia do kierowania pojazdami; w ramach podejmowanych czynności wyjaśniających, Główny Inspektorat Transportu Drogowego zwrócił się do - właściwego dla miejsca pobytu W.K. - Starostwa Powiatowego w Ż. z zapytaniem, czy wymieniony posiada prawo jazdy (k - 5 verte),

- Starostwo Powiatowe w Ż. poinformowało, że W. K. nie figuruje w ewidencji tamtejszego starostwa dotyczącej osób posiadających uprawnienia do kierowania pojazdami, osób bez uprawnień oraz osób przystępujących do wymiany zagranicznego prawa jazdy (k - 6 verte),

- dokonane ustalenia stały się podstawą do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia wykroczenia i skierowania do W.K. wezwania do stawienia w jednostce Policji w M. (k - 8); wezwanie to nie zostało odebrane, nie udało się również doręczyć go za pośrednictwem dzielnicowego z Komendy Powiatowej Policji w Ż., albowiem pod ustalonym adresem pobytu W. K. nikogo nie zastano (k - 7),

- w trybie art. 54 § 7 k.p.s.w., odstąpiono od przesłuchania osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do skierowania przeciwko niej wniosku o ukaranie (k - 10), a ponieważ W. K. nie wiedział o prowadzonych czynnościach w kierunku

wykroczenia z art. 94 § 1 k.w., nie złożył również wyjaśnień na piśmie, do których miał prawo zgodnie z art. 54 § 7 k.p.s.w.

Przedstawione powyższej okoliczności prowadzą do konkluzji, iż ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że W. K. nie został zatrzymany do kontroli drogowej i że nie figuruje on w systemach ewidencyjnych, jako osoba posiadająca uprawnienia do kierowania pojazdami. Nie poczyniono jednak ustaleń w kwestii pobytu obwinionego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wiedząc, iż jest obywatelem Białorusi. Jest to o tyle kluczowe, że brak adnotacji w polskich systemach informatycznych nie jest wystarczającą okolicznością w odniesieniu do cudzoziemców, którzy nie będą figurować w stosownych rejestrach państwa polskiego.

Trafnie podnosi Prokurator Generalny, że w oparciu o powyższe dane możliwym jest jedynie wnioskowanie, że obywatel obcego państwa nie posiada polskiego prawa jazdy, względnie, że posiadając uprawnienia do kierowania pojazdami, wydane przez uprawniony organ innego państwa, nie dopełnił obowiązku wynikającego z dyspozycji art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. 2025, poz. 1676), jednakże pod warunkiem, że przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dłużej niż 6 miesięcy. Przepis ten stanowi, że prawo jazdy wydane za granicą w postaci: międzynarodowego prawa jazdy, określonego w Konwencji o ruchu drogowym, podpisanej w Genewie dnia 19 września 1949 r. (art. 4 ust. 1 pkt 2 lit a ustawy o kierujących pojazdami) oraz krajowe lub międzynarodowe prawo jazdy, określone w Konwencji o ruchu drogowym, sporządzonej w Wiedniu dnia 8 listopada 1968 r. (art. 4 ust. 1 pkt 2 lit b ustawy o kierujących pojazdami) - stwierdza posiadanie uprawnienia do kierowania odpowiednim pojazdem silnikowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia stałego lub czasowego pobytu.

Warunkiem wydania wyroku nakazowego jest to, aby okoliczności czynu i wina obwinionego nie budziły wątpliwości, przy czym przez brak owych wątpliwości należy rozumieć to, że nie ma ich zarówno odnośnie do sprawstwa danego czynu, jak i winy obwinionego, a w rozpoznawanej sprawie przedstawione okoliczności bezsprzecznie winny wzbudzić wątpliwości.

Opisane okoliczności sprzeciwiały się rozpoznaniu sprawy w postępowaniu nakazowym, rodząc potrzebę ustalenia tego, czy obwiniony W. K. nie dysponując polskim prawem jazdy, do posiadania którego nie był zobowiązany, nie posiadał również zagranicznego prawa jazdy, przy jednoczesnej potrzebie ustalenia - jeżeli posiadał zagraniczne prawo jazdy - czy na dzień popełnienia zarzucanego mu czynu, tj. 7 kwietnia 2024 r., w świetle przywołanego przepisu ustawy o kierujących pojazdami, pobyt wymienionego na terytorium Polski trwał dłużej, czy też krócej niż 6 miesięcy, albowiem dopiero upływ tego terminu determinowałby potrzebę wymiany zagranicznego prawa jazdy na polskie. Wyrokowanie przed ustaleniem podstawowej kwestii jaką niewątpliwie jest zagadnienie posiadania (lub nie) przez obwinionego zagranicznego prawa jazdy i daty ważności tego dokumentu, było przedwcześnie.

Konkludując, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok nakazowy i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Radzynie Podlaskiej do ponownego rozpoznania, w trakcie którego dokona on stosownych ustaleń, biorąc pod uwagę powyższe wywody.

Na koniec zwrócić należy uwagę na przedłożony przez W. K. wraz z wnioskiem o wywiedzenie kasacji przez Prokuratora Generalnego, wydruk wydany na jego nazwisko przez władze Republiki Białorusi, prawa jazdy ważnego od 25 sierpnia 2017 r. do 25 sierpnia 2027 r., stwierdzającego uprawnienia do kierowania pojazdami kategorii B, C, AM (kopię załączono do kasacji).

[WB]

[r.g.]